

Fråga om förutsättningar för att återkalla anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin vid misskötsamhet.

Lagrum:

15 § första stycket 2 förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin

Arbetsförmedlingen beslutade den 21 september 2010 att återkalla M.J:s anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin med motiveringen att han misskött sig och stört verksamheten hos den anordnare där han sysselsatts som deltagare i vad som kallas fas tre. Vid Arbetsförmedlingens omprövning den 28 februari 2011 avslögs M.J:s begäran om ändring av beslutet.

M.J. överklagade Arbetsförmedlingens omprövningsbeslut hos förvaltningsrätten. Han anförde bl.a. att han fått diagnosen Aspergers syndrom och att det förklarar de beteenden som han uppvisat.

Arbetsförmedlingen motsatte sig ändring av beslutet.

Förvaltningsrätten i Linköping (2011-05-04, ordförande Svensson)

yttrade: Av läkarintyg den 17 februari 2011 framgår bl.a. följande, M.J. har misstänkt Aspergers syndrom och har varit sjukskriven under hösten 2010. – M.J. har enligt utredningen på flera anvisade arbetsplatser uppvisat upprepad misskötsamhet genom utagerande beteende. Rätten finner att vad Arbetsförmedlingen har åberopat är tillräckligt för att anse att M.J. har misskött sina åtaganden som deltagare i programmet. Det saknar betydelse om beteendet helt eller delvis kan förklaras av sjukdom. Vad M.J. har anfört kan inte föranleda annan bedömning. Arbetsförmedlingen har haft fog för sitt beslut om återkallelse och överklagandet ska avslås. – Överklagandet avslås.

M.J. överklagade förvaltningsrättens dom hos kammarrätten. Han yrkade att Arbetsförmedlingens beslut att återkalla hans anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin skulle upphävas och anförde bl.a. följande.

Arbetsförmedlingen har inte tagit någon hänsyn till det förhållandet att han har diagnosen Aspergers syndrom och att tillståndet förklarar det beteende han uppvisat på den anvisade arbetsplatsen. Inte heller har hänsyn tagits till att han vid den aktuella tidpunkten helt saknade insikt i sina begränsningar i samspelet med andra människor och att detta förklarar varför han inte förmådde ändra på sitt beteende. Det har ankommit på Arbetsförmedlingen att utreda anledningen till hans beteenden innan den aktuella anvisningen. Om så hade skett hade Arbetsförmedlingen kunnat anvisa honom en insats där hans funktionsnedsättning och dess symtom beaktats samt kunnat informera arbetsplatsen i förväg om hans individuella förutsättningar.

Arbetsförmedlingen motsatte sig bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Arbetsförmedlingens beslut att återkalla M.J:s anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin har varit korrekt. M.J. har under lång

tid vid upprepade tillfällen misskött sina fas tre placeringar. Vid sådant förhållande ska en anvisning återkallas. Trots stora ansträngningar från Arbetsförmedlingens sida har man inte lyckats hitta en lösning för M.J. Via Arbetsförmedlingen har det under åren 2003–2008 genomförts ett flertal utredningar som gemensamt visar på att M.J. har ett utåtagerande beteende. Av handlingsplan upprättad den 27 november 2009 framgår bl.a. att M.J. deltagit i rehabiliteringssamverkan Team-Linus via samordningsförbundet Motala-Vadstena kommuner under tiden den 29 maj 2008 – den 30 september 2009. Bedömningen görs att M.J. inte står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetsförmedlingen har trots detta fortsatt att arbeta med M.J. utifrån att han står till arbetsmarknadens förfogande, vilket ledde fram till ett flerpartssamtal den 1 mars 2010 inför eventuell ny anvisning till fas tre plats. Den 18 augusti 2010 meddelar Motala kommun att M.J. inte fungerar på sin fas tre plats. Han har återigen uppträtt uppskruvat och utåtagerande vilket fått till följd att flera övriga i arbetslaget reagerat och upplevt obehag. Han har haft flera samtal med arbetsledaren utan att ändra sitt beteende och till slut har situationen blivit ohållbar och han har fått avsluta sin placering. Arbetsförmedlingen anser att man under ett antal år utan att hitta en lösning har utrett anledningen till M.J:s misskötsamhet och därefter tilldelat honom sysselsättning där hans besvär och sjukdomstillstånd beaktats. Vidare har Arbetsförmedlingen kort efter återkallandet återigen arbetat för att stödja M.J:s återinträde på arbetsmarknaden. Det förhållande att M.J. har kommit till insikt med hur hans beteende påverkar hans möjligheter på arbetsmarknaden och eventuellt behov av stöd har inneburit att en fungerande fas tre plats har hittats.

Kammarrätten i Jönköping (2013-04-18, Svenson, Krönmark, Davidson, referent) yttrade: I samband med införandet av en jobb- och utvecklingsgaranti uttalade regeringen bl.a. följande. En anvisning till ett program får göras endast om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Vid ogiltig frånvaro eller annan misskötsamhet inom jobb- och utvecklingsgarantin bör eventuella sanktioner bedömas enligt regler motsvarande dem som gäller vid deltagande i aktivitetsgarantin. Dessa regler innebär att misskötsamhet resulterar i återkallande av anvisningen och därmed förlorad rätt till aktivitetsstöd (prop. 2006/07:89 s. 49 f.). – Frågan i målet är om Arbetsförmedlingen har haft skäl att återkalla M.J:s anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin samt om bedömningen enligt 15 § första stycket 2 förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin (förordningen) enbart tar sikte på den enskildes faktiska beteende eller om hänsyn också kan tas till personliga omständigheter av betydelse, såsom förekomsten av psykiskt funktionshinder. – Förordningen innehåller inte några bestämmelser som innebär att särskilda skäl kan åberopas för att underlåta återkallelse av en anvisning vid fall av misskötsamhet. I aktuella förarbeten görs inte heller några uttalanden av den innebörden. – Såvitt framgår av handlingarna i målet har Arbetsförmedlingen sedan M.J. genomfört de arbetspsykologiska utredningarna känt till att han har en systembild att jämföra med Aspergers syndrom. Vidare framgår av underlaget för anvisningen till jobb- och utvecklingsgarantin, fas tre, att M.J. placerades

hos Via Ekenäs, Motala kommun, med röjningsarbete i skogsmark som sysselsättning med start den 29 mars 2010. Varken av den medicinska utredningen eller av utredningen i övrigt framgår att anvisad sysselsättning skulle vara olämplig med beaktande av M.J:s psykiska funktionshinder. Det kan därutöver noteras att M.J. varit sjukskriven från slutet av september till den 30 november 2010 och att han därefter åter skrivits in i jobb- och utvecklingsgarantin från den 1 december 2010 samt anvisats en ny fas tre placering med start den 10 januari 2011. – Det är ostridigt i målet att M.J. har haft ett utåtagerande beteende som medfört att det inte har fungerat på den anvisade fas tre platsen hos Via Ekenäs. Genom sitt beteende har M.J. misskött sina åtaganden som deltagare i programmet och även stört verksamheten. Det har därmed på objektiva grunder enligt 15 § första stycket 2 i förordningen funnits skäl att återkalla anvisningen till jobb- och utvecklingsgarantin för M.J. Det framstår heller inte som uppenbart eller framgår på annat sätt att Arbetsförmedlingen åsidosatt vad som rimligen kunna beaktas av myndigheten vid placeringen av M.J. hos Via Ekenäs. Mot bakgrund härav bör överklagandet avslås. – Kammarrätten avslår överklagandet.

M.J. fullföljde sin talan hos Högsta förvaltningsdomstolen.

Arbetsförmedlingen bestred bifall till överklagandet.

Högsta förvaltningsdomstolen (2014-11-28, Jermsten, Saldén Enérus, Nymansson, Bull, Classon) yttrade:

Skälen för avgörandet

Tillämpliga bestämmelser i den lydelse som gäller i målet

Av 1 § andra stycket förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin framgår att syftet med det arbetsmarknadspolitiska programmet jobb- och utvecklingsgarantin är att erbjuda personer som varit arbetslösa under lång tid individuellt utformade insatser för att de så snabbt som möjligt ska få arbete.

Enligt 2 § ska Arbetsförmedlingen inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin kartlägga vilka insatser deltagaren behöver för att kunna stärka sin position på arbetsmarknaden och lämna det stöd som deltagaren bedöms behöva för att uppfylla vad som överenskommits i den individuella handlingsplan som ska ha upprättats enligt 6 § förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Enligt 9 § första stycket förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten får en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program göras endast om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv.

Enligt 15 § första stycket 2 förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin ska en anvisning till programmet återkallas om den

som anvisats missköter sig eller stör verksamheten. Det framgår av 16 § att om en anvisning återkallats på denna grund den enskilde inte på nytt får anvisas till programmet.

Det följer av 4 § första stycket förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd att en återkallelse av en anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin leder till att den enskilde inte längre kan få ekonomiskt stöd för sin försörjning i form av aktivitetsstöd.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

I likhet med kammarrätten finner Högsta förvaltningsdomstolen att M.J. har uppvisat ett sådant faktiskt beteende som innebär att han har misskött sig och stört verksamheten.

Den fråga som aktualiseras i målet är om bedömningen enligt 15 § första stycket 2 förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin enbart tar sikte på den enskildes faktiska beteende eller om hänsyn också kan tas till förekomsten av psykiska funktionshinder.

Arbetsförmedlingen ska återkalla en anvisning om något av rekvisiten i 15 § första stycket 2 förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin är uppfyllda. Utgångspunkten är således att detta ska ske även när beteendet är en följd av deltagarens psykiska funktionshinder.

En anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program får göras endast om den framstår som lämplig för den enskilde. Därutöver gäller att det inom jobb- och utvecklingsgarantin ska erbjudas individuellt utformade insatser. Det åligger Arbetsförmedlingen att inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin lämna det stöd som deltagaren bedöms behöva för att uppfylla vad som överenskommit i den individuella handlingsplanen. Mot denna bakgrund måste vid en prövning enligt 15 § första stycket 2 förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin hänsyn även tas till lämpligheten av anvisad sysselsättning.

M.J. hade inte fått diagnosen Aspergers syndrom när han anvisades den aktuella sysselsättningsplatsen och enligt vad utredningen i målet visar hade Arbetsförmedlingen inte vetskap om diagnosen när återkallelsen beslutades. Arbetsförmedlingen var dock medveten om de sociala svårigheter som hans funktionshinder gav upphov till. Utredningen i målet ger inte stöd för att den anvisade sysselsättningen var olämplig med hänsyn till vad Arbetsförmedlingen känt till om M.J. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Mål nr 4390-13, föredragande Camilla Mundt